

Lausunto

19.10.2022

Asia: VN/21695/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuopion kaupunki huomauttaa aluksi, että hallituksen esitykselle varattu lausuntoaika (8 arkipäivää) on perusteettoman lyhyt eikä mahdollista lausunnon asianmukaista valmistelua ja käsittelyä kunnissa. Huomioitava on, että vastausaika ajoittuu loma-aikaan, sillä valtakunnallisesti syyslomat vietetään viikoilla 42-43. Näin ollen lain kiireellisestä valmisteluaikataulusta huolimatta lausuntoaika olisi pitänyt olla selvästi pidempi.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia siten, että jatkossa kokeilualueiden kuntien asiakkaita olisivat myös sellaiset kunnassa asuvat tilapäistä suojelua saavat henkilöt, joilla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa. Esityksen mukaan ko. asiakkaiden asuinpaikka määriteltäisiin JTYPL:n (916/2012) 9 §:n tarkoittamalla tavalla, jonka 1 momentin mukaan työnhakijan on ilmoitettava työ- ja elinkeinoviranomaiselle yhteystietonsa, joiden avulla hänet voidaan viivytyksettä tavoittaa. Samaisen pykälän 2 momentin mukaan, jos muuhun arvioon ei ole aihetta, työnhakijan katsotaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia sovellettaessa ensisijaisesti asuvan hänen työvoimaviranomaiselle ilmoittamassa osoitteessa ja toissijaisesti väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa osoitteessa. Kuopion kaupunki pitää asuinpaikan määrittely edellä esitetyllä tavalla perusteltuna.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan tilapäistä suojelua hakenut henkilö voi tehdä töitä Suomessa ilman rajoituksia ja opiskella heti sen jälkeen, kun hän on rekisteröinyt tilapäisen suojelun hakemuksen poliisilla tai rajaviranomaisella. Tilapäistä suojelua saava henkilö voi myös halutessaan ilmoittautua TE-toimistoon julkisesta JTYPL:n mukaiseksi työnhakijaksi ja saada työllistymistä tukevia palveluita. Lakiesitys ei muuttaisi näitä asiakkaan mahdollisuuksia vaan siirtäisi TE-toimiston asiakkaat työllisyyden edistämisen kuntakokeilujen asiakkaiksi 1.2.2023 alkaen.

Kuopion kaupunki katsoo, että hallituksen esitys on tältä osin hyväksyttävissä, sillä maahan muuttaneiden ja vieraskielisten TE-palvelut ovat suurelta osin keskittyneet kuntakokeiluihin. Huomioitava kuitenkin on, että kuntakokeilut tarvitsevat tähän työmäärän kasvamiseen lisää resursseja. Resurssien lisäyksessä tulee myös huomioida se, että vuoden Suomessa oleskelun jälkeen tilapäistä suojelua saavat henkilöt saavat kotikuntaoikeuden ja pääsevät laajempien palveluiden ja etuuksien piiriin. Tämä tulee lisäämään ko. henkilöiden ilmoittautumista työnhakijoiksi ja kasvattaa entisestään työvoiman ja palveluiden tarvetta kuntakokeiluissa. TE-hallinnon resurssien uudelleen allokoinnista ja kohdentamista kuntakokeilujen hyväksi ei voida enää mitenkään jättää tekemättä.

Hallituksen esityksessä sääntelyn selkeyttämiseksi ehdotetaan, että muutettavaan lakiin lisättäisiin säännös kokeilualueen kunnan tehtävästä tehdä päätös asiakkaan edellytyksistä työllistyä Työkanava Oy:öön. Kuopion kaupunki kannattaa tätä esitystä. Muutos selkeyttää asiakkaiden prosesseja ja lisää heidän yhdenvertaista kohtelua kuntakokeilujen ja TE-toimistojen välillä.

Oksanen Pirjo
Kuopion kaupunki / työllisyyspalvelu